

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ανάπτυξη υδατοκαλλιέργειών»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο περιλαμβάνει, όπως διαμορφώθηκε από τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, τέσσερα (4) Κεφάλαια και είκοσι εννέα (29) άρθρα.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1 έως 3) ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι το προς ψήφιση θεσμικό πλαίσιο αφορά υδατοκαλλιέργειες «εντατικής και ημιεντατικής μορφής», κατά την έννοια του άρθρου 3 του «Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες» που εγκρίθηκε με το άρθρο πρώτο της υπ' αριθμ. 31722/4.11.2011 απόφασης της «Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης», καθώς και ότι η χορηγούμενη «άδεια ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας» εμπεριέχει «έγκριση για την παραχώρηση χρήσης της υδάτινης έκτασης» και «κτηνιατρική άδεια», κατά την έννοια του π.δ. 28/2009 (άρθρο 1). Θεσπίζεται, εξ άλλου, στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών» (στο εξής, Ε.Π.Α.Υ.) και καθορίζονται οι προτεραιότητές του (άρθρο 2), συνιστάται δε, ως γνωμοδοτικό όργανο στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, «Εθνικό Συμβούλιο Υδατοκαλλιέργειών» και καθορίζεται η συγκρότησή του (άρθρο 3).

2

Οι ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 4 έως 19) αφορούν, ιδίως, την παραχώρηση της χρήσης υδάτινων (θαλάσσιων ή λιμναίων) εκτάσεων, για την ίδρυση, επέκταση ή μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας, κατ' αρχήν με μίσθωση εικοσαετούς διάρκειας, για τις θαλάσσιες, ή δεκαπενταετούς διάρκειας, για τις λιμναίες εκτάσεις, (άρθρα 4, 5, 7, 10 έως 19) και, σε ειδικώς προβλεπόμενες περιπτώσεις, χωρίς αντάλλαγμα (άρθρο 5), καθώς και τη διαχείριση των «Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών» (στο εξής, Π.Ο.Α.Υ.) (άρθρο 6).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 20 έως 24) ρυθμίζονται, ιδίως, η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης και τροποποίησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας (άρθρα 20 έως 23), καθώς και ζητήματα ανάκλησης ή αναστολής της ισχύος τέτοιων αδειών (άρθρο 24).

Τέλος, το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 25 έως 29) εισάγει κυρώσεις για παραβάσεις των διατάξεων του υπό ψήφιση νομοσχεδίου, καθορίζει τη διαδικασία επιβολής τους (άρθρο 25), και περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές (άρθρο 26), μεταβατικές (άρθρο 27) και καταργούμενες (άρθρο 28) διατάξεις.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 2 εδάφ. α'

Συμφώνως προς το εδάφ. α' της εν λόγω διάταξης, «Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, επιπλέον των ορισμών των άρθρων 3 και 4 της απόφασης με αριθμ. 31722/4.11.2011 της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (Β' 2505), ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: (...)».

Νομοτεχνικώς αρτιότερη θα ήταν η εξής διατύπωση: «Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, επιπλέον των ορισμών των άρθρων 3 και 4 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες, όπως αυτό εγκρίθηκε με το άρθρο Πρώτο της 31722/4-11-2011 απόφασης της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (Β' 2505), ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: (...)».

2. Επί των άρθρου 1 παρ. 2α) και 23 παρ. 1δ)

Συμφώνως προς τις εν λόγω διατάξεις, παρέχεται ο ορισμός της «άδεια[ς] ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας» (βλ. άρθρο 1 παρ. 2 α) εδάφ. α' έως γ'). Στο πλαίσιο αυτού του ορισμού προβλέπεται ότι «Στην άδεια ίδρυσης και λειτουργίας εμπεριέχεται η έγκριση για την παραχώρηση

χρήσης της υδάτινης έκτασης και η κτηνιατρική άδεια που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 4 του π.δ. 28/2009 (Α΄ 46)» (άρθρο 1 παρ. 2α) εδάφ. γ΄).

Εξ άλλου, συμφώνως, αφ΄ ενός, προς το προτεινόμενο άρθρο 8 παρ. 1, «Η επέκταση ή μετεγκατάσταση πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας επιτρέπεται με αιτιολογημένη απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης (...). Με την ίδια απόφαση χορηγείται και η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας (...), αφ΄ ετέρου, προς το άρθρο 23 παρ. 1δ), «Αν διοικητικές πράξεις ή άδειες των επιμέρους όρων της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας λήγουν πριν τη λήξη ισχύος της ως άνω άδειας, αυτές ανανεώνονται σύμφωνα με την ισχύουσα για κάθε μια από αυτές νομοθεσία, μετά από σχετική αίτηση (...).».

Υπό το φως των ανωτέρω, ο ορισμός του άρθρου 1 παρ. 2α) δεν θα έπρεπε να αφορά μόνον την «άδεια ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας», αλλά την «άδεια ίδρυσης, επέκτασης ή μετεγκατάστασης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας». Στο πλαίσιο αυτό, ο ορισμός της εν λόγω έννοιας θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Στην άδεια ίδρυσης, επέκτασης ή μετεγκατάστασης και λειτουργίας εμπεριέχεται η έγκριση για την παραχώρηση χρήσης της υδάτινης έκτασης και η κτηνιατρική άδεια που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 4 του π.δ. 28/2009 (Α΄ 46), υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στην περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 23 του παρόντος».

Τέλος, στο πλαίσιο του ίδιου συλλογισμού, η παρ. 1δ) του άρθρου 23 του νομοσχεδίου θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως εξής: «δ) Αν διοικητικές πράξεις ή άδειες των επιμέρους όρων της άδειας ίδρυσης, επέκτασης ή μετεγκατάστασης και λειτουργίας λήγουν πριν από τη λήξη ισχύος της ως άνω άδειας (...).».

3. Επί του άρθρου 6

Με το προτεινόμενο άρθρο (υπό τον τίτλο «Παραχώρηση θαλάσσιων υδάτινων εκτάσεων σε φορείς διαχείρισης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.)») προβλέπεται «παραχώρηση» θαλάσσιων υδάτινων εκτάσεων στους εν λόγω φορείς, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από σχετική αίτηση του φορέα προς τη Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η ως άνω «παραχώρηση αφορά στο δικαίωμα διοίκησης και διαχείρισης της Π.Ο.Α.Υ., όπως αυτό ορίζεται στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες (...).».

Συμφώνως προς το άρθρο 10 παρ. 2 εδάφ. α' και β' του ν. 2742/1999, αίτηση για τον χαρακτηρισμό και την οριοθέτηση Π.Ο.Α.Υ. δύναται να υποβάλει (στη Διεύθυνση Χωροταξίας του Υ.Π.Ε.Κ.Α.) φορέας «οποιασδήποτε νομικής μορφής, τον οποίο συνιστούν ή στον οποίο συμμετέχουν φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα, νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται (...), καθώς και ενώσεις, σύνδεσμοι ή κοινοπραξίες των ανωτέρω (...)». Προς τον σκοπό αυτό, συμφώνως προς το άρθρο 6 στοιχ. Β.γ) εδάφ. α' του ανωτέρω Ειδικού Πλαισίου, όπως αυτό εγκρίθηκε με την προαναφερθείσα υπ' αριθμ. 31722/4.11.2011 απόφαση, ο φορέας «θα πρέπει να έχει εξασφαλίσει τη δυνατότητα μακροχρόνιας χρήσης μέσω μίσθωσης στους παραγωγούς ή βεβαίωσης παραχώρησης από την αρμόδια αρχή και τη συναίνεση των παραγωγών που έχουν μισθώσει τουλάχιστον το 60% της παραγωγικής έκτασης της Π.Ο.Α.Υ.».

Συμφώνως, εξ άλλου, προς το άρθρο 6 στοιχ. Β.α) εδάφ. β' έως ια' του ανωτέρω Ειδικού Πλαισίου, ο ως άνω φορέας Π.Ο.Α.Υ. «δεν μισθώνει το θαλάσσιο χώρο. Γνωμοδοτεί τεκμηριωμένα για τη δυνατότητα ή μη εγκατάστασης νέων μονάδων εντός της Π.Ο.Α.Υ. και υποδεικνύει τις θέσεις χωροθέτησής τους καθώς και την έκτασή τους. Ασκεί τη διαχείριση του υποδοχέα και υλοποιεί τους όρους του Π.Δ. έγκρισης της Π.Ο.Α.Υ. Η διαχείριση αφορά στη λειτουργία των παραγωγικών μονάδων, στη διαχείριση των εκτάσεων υδρανάπαυσης, στην παρακολούθηση της ποιότητας του θαλασσιού περιβάλλοντος, στην εφαρμογή από τον ίδιο και την κάθε μονάδα των όρων και προϋποθέσεων που τέθηκαν κατά τη θεσμοθέτηση της Π.Ο.Α.Υ. Δεν υποκαθιστά τις Κρατικές Ελεγκτικές Αρχές αλλά τις επικουρεί. Ειδικότερα, συνεισφέρει στη συστηματική παρακολούθηση της φέρουσας ικανότητας των οικοσυστημάτων και των παράκτιων υδάτων, με εξασφάλιση αξιόπιστων χρονοσειρών δεδομένων, από ανά διετία αξιολογήσεις της ποιότητας του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Οι αρμοδιότητες του φορέα διαχείρισης της Π.Ο.Α.Υ. καταγράφονται στο καταστατικό και στον κανονισμό λειτουργίας του. Λειτουργεί συμβουλευτικά στους παραγωγούς και γνωμοδοτικά προς τον Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ώστε ο τελευταίος να συνεκτιμήσει τις σχετικές απόψεις κατά τη μίσθωση των θαλάσσιων εκτάσεων. Δρομολογεί το αίτημα παραχώρησης αιγιαλού και παραλίας για την έκδοση άδειας εκτέλεσης έργων για την υλοποίηση των χερσαίων συνοδών υποδομών της Π.Ο.Α.Υ. που προβλέπει το Π.Δ. καθορισμού της και ασκεί τη διαχείριση εκείνων που είναι σε κοινή χρήση, ενώ παρακολουθεί τη λειτουργία όσων η χρήση ασκείται από τρίτους, ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των όρων του Π.Δ. της Π.Ο.Α.Υ. Η συμμετοχή κρατικών φορέων είναι δυνατή, με εποπτικό ρόλο».

Υπό το φως των ανωτέρω, και δεδομένου: α) ότι το προτεινόμενο άρθρο 6 του προς ψήφιση νομοσχεδίου αφορά τη διαχείριση θαλάσσιας υδάτινης έκτασης που έχει χαρακτηριστεί και οριοθετηθεί με π.δ. ως Π.Ο.Α.Υ., εντός της οποίας έχει παραχωρηθεί ή είναι δυνατόν να παραχωρηθεί, κατ' αρχήν με μίσθωση, η χρήση επιμέρους εκτάσεων για την εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας, και β) ότι η ως άνω διαχείριση δεν αποτελεί «δικαίωμα» του οικείου φορέα Π.Ο.Α.Υ. αλλά, κατά νομική ακριβολογία, αρμοδιότητά του, όπως προκύπτει και από το προαναφερθέν Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες, θα ήταν νομοτεχνικώς αρτιότερος ο ακόλουθος τίτλος του προς ψήφιση άρθρου: «Διαχείριση Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών (Π.Ο.Α.Υ.)», και αρτιότερη η ακόλουθη διατύπωση των διατάξεών του: «1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ανατίθεται στον οικείο φορέα Π.Ο.Α.Υ. η διαχείριση της θαλάσσιας υδάτινης έκτασης που έχει χαρακτηριστεί και οριοθετηθεί με π.δ. ως Π.Ο.Α.Υ., κατά τα οριζόμενα στο σχετικό π.δ. και στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες, όπως αυτό εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 31722/4.11.2011 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης. 2. Η απόφαση ανάθεσης της αρμοδιότητας της προηγούμενης παραγράφου εκδίδεται (...). 3. Η ανάθεση διαρκεί (...).».

4. Επί του άρθρου 21

Συμφώνως προς τις διατάξεις του προς ψήφιση άρθρου, στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας, «[γ]ια τη διασφάλιση της μίσθωσης της υδάτινης έκτασης απαιτείται προηγουμένως η έκδοση απόφασης προέγκρισης μίσθωσης από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για την έκδοση της παραπάνω απόφασης, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση με φάκελο δικαιολογητικών, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση της περίπτωσης α' της παραγράφου 10 του άρθρου 26, στην αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης» (άρθρο 21 παρ. 1.α.).

Περαιτέρω, για την έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας, «[μ]ετά την έκδοση της απόφασης προέγκρισης μίσθωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 1, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει φάκελο δικαιολογητικών στη Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (...) Τα δικαιολογητικά που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος είναι τα εξής: (...)» (άρθρο 21 παρ. 2.α.).

Εξ άλλου, «[κ]ατά τον έλεγχο της πληρότητας του φακέλου από την, κατά περίπτωση, αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος δεν ζητείται ξανά η γνωμοδότηση των υπηρεσιών του άρθρου 17, οι οποίες έχουν ήδη γνωμοδοτήσει για την έκδοση της απόφασης προέγκρισης μίσθωσης».

Επισημαίνεται ότι, βάσει των προτεινομένων, τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται για την προέγκριση μίσθωσης και που θα καθορισθούν με υπουργική απόφαση, ενδέχεται να μην συμπίπτουν με τα δικαιολογητικά που ρητώς προβλέπονται στο προς ψήφιση άρθρο για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας. Σε αυτήν την περίπτωση, ενδεχομένως, δεν παρίσταται περιττή η εκ νέου γνωμοδότηση των υπηρεσιών του άρθρου 17 του νομοσχεδίου.

5. Επί του άρθρου 24 παρ. 2

Κατά το προτεινόμενο άρθρο, «Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων αναστέλλεται προσωρινά με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

Αρτιότερη θα ήταν η ακόλουθη διατύπωση: «Η ισχύς της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων αναστέλλεται προσωρινά με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης». Η λέξη «ισχύος» θα μπορούσε να προστεθεί και στον τίτλο του άρθρου, ως εξής: «Ανάκληση-αναστολή ισχύος της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας».

6. Επί του άρθρου 27

α) Στο άρθρο 27 παρ. 1α) («Μονάδες υδατοκαλλιέργειας χωρίς άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, οι οποίες αποδεδειγμένα λειτουργούν ή λειτούργησαν κατά τη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος»), ορθό είναι, πριν από τη λέξη «από», να προστεθεί η λέξη «πριν».

β) Η παρ. 1γ) του ίδιου άρθρου («Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε μονάδες υδατοκαλλιέργειας, στις οποίες έχουν καταγραφεί από τις αρμόδιες αρχές παραβάσεις της συναφούς σχετικής νομοθεσίας, όπως της περιβαλλοντικής, της νομοθεσίας περί χωροταξικού σχεδιασμού (...)») θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε μονάδες υδατοκαλλιέργειας χωρίς άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, στις οποίες έχουν καταλογισθεί από τις αρμόδιες αρχές παραβάσεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος, τον χωροταξικό σχεδιασμό ή (...)».

γ) Η παρ. 5 του ίδιου άρθρου («Αιτήσεις για την αδειοδότηση μονάδων υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες έχουν υποβληθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν έχουν περατωθεί, εξετάζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος») θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Αιτήσεις για την αδειοδότηση μονάδων υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες έχουν υποβληθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν έχει ολοκληρωθεί η εξέτασή τους, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος».

Αθήνα, 27.8.2014

Οι εισηγητές
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών